

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sžf/78/2014
Identifikačné číslo spisu:	1012201037
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Kováčová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1012201037.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: omega IT, s.r.o., Beňadická 11, Bratislava, IČO: 44 489 170, zastúpeného advokátom JUDr. Emilom Vánkom, Laurinská 18, Bratislava, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1040504/5402-26959/2011/991050-r z 27. februára 2012, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 133/2012-26 z 10. apríla 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 133/2012-26 z 10. apríla 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 1S 133/2012-26 z 10. apríla 2014 podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1040504/5402-26959/2011/991050-r z 27. februára 2012, ktorým žalovaný správny orgán potvrdil odvolaním napadnutý dodatočný platobný výmer Daňového úradu Bratislava 5 č. 604/234/147410/10/FIL zo dňa 03. novembra 2010, ktorým správca dane podľa § 44 ods. 6 písm. b/ bod 1 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v systave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 511/1992 Zb.“) nepriznal nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie II. štvrtrok 2009 v sume 15 389,42 € a určil vlastnú daňovú povinnosť v sume 62 168,58 €.

Po preskúmaní rozhodnutia a postupu žalovaného dospel krajský súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu a je náležité odôvodnené. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že sa stotožnil s právnym názorom žalovaného, že v konaní bolo preukázané, že v prípade obchodovania s produktom webka.info išlo o reťazové obchody, ktoré sa mali odvíjať od Zmluvy o distribučnej licencií na webka.info č. 001/2009 zo dňa 05. januára 2009,

uzatvorenej medzi slovenským platiteľom dane a spoločnosťou EAREA Ltd., ktorá bola označená ako anglická spoločnosť. Krajský súd poukázal na to, že správca dane prostredníctvom medzinárodnej výmeny informácií zisťoval, či je spoločnosť EAREA platne zaregistrovaná podľa anglického práva, a teda, či táto spoločnosť existuje. Anglická daňová správa zistila, že spoločnosť EAREA sa fyzicky vo Veľkej Británii nenachádza. Adresa spoločnosti EAREA v Londýne bola poštová schránka, nepodarilo sa ani určiť IČ DPH spoločnosti EAREA. Preposielacia adresa pošty, ktorá prichádzala do prenajatej poštovej schránky v Londýne pre spoločnosť EAREA, je na Slovensku a anglickej daňovej správe sa javí, že EAREA je obchodný kapitál zo Slovenska a neuskutočňuje zdaniteľné dodávky do Veľkej Británie. Nie je možné ďalej vec prešetriť anglickou daňovou správou, lebo podľa ich informácií spoločnosť EAREA je možné skontaktovať len na Slovensku, avšak táto spoločnosť sa v slovenskom obchodnom registri, ako aj v slovenskom daňovom systéme nevyskytuje a nikdy sa nevyskytovala.

Ďalej krajský súd poukázal na to, že ak by bola EAREA existujúcou spoločnosťou, založenou podľa anglického práva, bolo by potrebné určiť, na základe akej právnej skutočnosti bola spoločnosť Arcadia Group, s.r.o. oprávnená vystupovať v jej mene, prečo pri podpise Licenčnej zmluvy je uvedená v podstate neexistujúca spoločnosť, tak v Anglicku ako aj na Slovensku, jej deklarovaný attorney director sa za cca 5 týždňov stal konateľom spoločnosti Arcadia Group, s.r.o., ktorá v niektorých častiach zmluvy vystupuje ako zmluvná strana tejto licenčnej zmluvy.

Podľa krajského súdu dôkazné bremeno nastáva na strane daňového subjektu vtedy, keď správca dane vyjadří relevantné pochybnosti o tvrdení daňového subjektu, ten je potom povinný tvrdenie skutočností preukázať. Dôkazné bremeno ležiace na správcovi dane je v porovnávaní s dôkazným bremenom daňového subjektu, značne užšie a okruh prípadov, ktoré musí správca dane preukazovať, je relatívne presne a taxatívne vymedzený. Dôkazné bremeno v daňovom konaní v podstate nesie daňový subjekt, ktorý má jednak povinnosť sám daň priznať, teda bremeno tvrdenia, ale tiež povinnosť toto svoje tvrdenie doložiť, teda bremeno dôkazov.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobca namietal, že krajský súd rozhodol na pojednávaní dňa 10. apríla 2014 bez účasti právneho zástupcu žalobcu, a to napriek tomu, že právny zástupca listom z 18. marca 2014 svoju neúčast' ospravedlnil plánovanou zahraničnou služobnou cestou, ktorá bola plánovaná ešte pred dorúčením predvolania na pojednávanie. Právny zástupca žalobcu prejavil nesúhlas s rozhodnutím veci bez pojednávania a mal záujem sa na pojednávaní zúčastniť. Zo strany právneho zástupcu žalobcu sa nejednalo o obštrukcie či snahu vyhnúť sa pojednávaniu, nakoľko účast' na pojednávaní považuje za príležitosť na ochranu a obranu práv žalobcu. Vzhľadom na zložitosť právnej veci je neadekvátne domnievať sa, že žalobca by bol schopný naplno ochraňovať svoje práva pred súdom bez účasti svojho právneho zástupcu.

Žalobca ďalej v odvolaní namietal, že krajský súd sa v rozsudku vôbec nevysporiadal s nosnými argumentmi žalobcu, iba ich opísal v úvode odôvodnenia rozsudku. Naproti tomu sa krajský súd zaoberal informáciami, ktoré podľa žalobcu nie sú pre rozhodovanie v danej veci potrebné, nakoľko obširny opis právnej existencie britskej spoločnosti EAREA, ktorá vo vzťahu k žalobcovi nijako nevystupuje a nie jeho obchodným partnerom, nemôže napomôcť správne skutkovému a právne vyhodnoteniu veci.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Dňom 01. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté

predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, podľa § 10 ods. 2 v spojení s § 250ja O.s.p., preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na nezávislom a nestrannom súde. Tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov. Výkladať a aplikovať zákony je v právomoci všeobecných súdov, pričom tento výklad nesmie byť arbitrárny a musí byť náležité odôvodnený. Rozhodnutie súdu musí byť odôvodnené a musí byť z neho dostatočne zrejmé, na základe čoho súd dospel k svojmu rozhodnutiu. Aj keď nie je nevyhnutné, aby sa súd vysporiadal s úplne všetkými argumentmi účastníkov, vyjadrenie, ktoré bolo akceptované a malo rozhodujúci vplyv na výsledok sporu, musí byť zdôvodnené jasne a nepochybne.

Krajský súd pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku nepostupoval v zmysle uvedených zákonných pravidiel. Odvolaciemu súdu nie je zrejmé, na základe akých skutkových okolností a dôkazov dospel krajský súd k svojmu záveru, a akým spôsobom na skutkový stav aplikoval relevantné ustanovenia právnych predpisov. Odôvodnenie rozsudku, keď sa súd len stotožní s postupom a rozhodnutím žalovaného, bez toho, aby svoj záver podporil jasnou právnou argumentáciou, nemožno považovať za presvedčivé a zákonné. Najdôležitejšou časťou odôvodnenia rozsudku je právny názor konajúceho súdu, ktorý odôvodňuje výrok a umožňuje každému pochopiť, prečo konajúci súd vo veci rozhodol tak, ako rozhodol. Keďže výroku rozsudku nekorešponduje žiadne relevantné odôvodnenie, odvolací súd ani nemá možnosť posúdiť, či je rozhodnutie prvostupňového súdu vo výroku vecne správne.

Úlohou súdu v preskúmvacom konaní je preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia správneho orgánu v medziach žaloby, pričom v danom prípade krajský súd týmto spôsobom vôbec nepostupoval a s námietkami žalobcu sa nijako nevysporiadal. Krajský súd v úvode odôvodnenia rozsudku síce reprodukoval argumentáciu žalobcu obsiahnutú v podanej žalobe, následne sa však touto argumentáciou nezaoberal a žiadnym spôsobom ju nevyhodnocoval a neposudzoval. Namiesto zrozumiteľného opisu predmetu konania, vymedzenia sporných otázok a následného logického a právneho zhodnotenia argumentácie účastníkov, sa krajský súd obmedzil len na konštatovanie súhlasu so závermi žalovaného a na popis pátrania po spoločnosti EAREA Ltd., pričom z rozsudku vôbec nie je zrejmé, aký vplyv mali popisované skutkové okolnosti na zhodnotenie predmetu sporu. Krajský súd v rozsudku len niečo selektívne konštatuje, či už ide o skutkový opis alebo poukazovanie na platnú právnu úpravu, avšak následne už z konštatovaného nič nevyvodzuje, nezrejmuje vplyv konštatovaného na posúdenie predmetu konania.

Odôvodnenie napadnutého rozsudku nemožno považovať za presvedčivé a zákonné. Svojím postupom krajský súd porušil právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie a v konečnom dôsledku mu odňal možnosť konať pred súdom.

Najvyšší súd tiež poznamenáva, že z napadnutého rozsudku nie je miestami úplne zrejmé, či krajský súd len reprodukuje závery žalovaného, alebo sa jedná o vlastné konštatovanie krajského súdu. Je potrebné zdôrazniť, že aj gramatická správnosť písaného textu (písanie čiarok, skloňovanie) a vhodná štylistika sú dôležité pre správne a bezproblémové pochopenie jeho zmyslu a obsahu.

Ako vyplýva z uvedeného, krajský súd pochybil, keď žalobu zamietol bez toho, aby sa v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite zaoberal všetkými podstatnými námietkami žalobcu, ktoré boli v žalobe uvedené. Takéto rozhodnutie možno považovať za arbitrárne, pretože aj nedostatočne odôvodnené rozhodnutie súdu môže zasiahnuť do práva na súdnu ochranu, ktorá je garantovaná každému Ústavou Slovenskej republiky. Zrozumiteľné odôvodnenie rozhodnutia, podporené jasnými argumentmi opierajúcimi sa o preukázaný skutkový stav a naň sa vzťahujúcu právnu úpravu, vzbudzuje prirodzenú autoritu a môže byť aj neúspešným účastníkom konania prijaté omnoho priaznivejšie.

K námietke, že krajský súd rozhodol na pojednávaní dňa 10. apríla 2014 bez účasti právneho zástupcu žalobcu aj napriek tomu, že právny zástupca svoju neúčast' ospravedlnil plánovanou zahraničnou služobnou cestou, najvyšší súd uvádza, že je síce základným právom účastníka, aby jeho vec bola prejednaná v jeho prítomnosti, avšak s ohľadom na zákonný rámec, ktorý toto právo zabezpečuje, je treba mať na zreteli, že súd môže prejednať vec v neprítomnosti účastníka, ktorý je riadne predvolaný a na pojednávanie sa nedostaví bez toho, aby požiadal z dôležitého dôvodu o odročenie (§ 101 ods. 2 O.s.p.). Dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodňovaná žiadosť účastníka o odročenie pojednávania, posudzuje súd podľa konkrétnych okolností. Existenciu dôležitého dôvodu môže preveriť len zo skutočností, ktoré sú mu známe v čase posudzovania žiadosti účastníka o odročenie pojednávania. Jej dôvodnosť skúma predovšetkým z hľadiska preukázania skutočnosti, z ktorej žiadateľ vyvodzuje existenciu ním tvrdeného dôležitého dôvodu.

V prejednávanej veci právny zástupca žalobcu požiadal o ospravedlnenie svojej neúčasti na pojednávaní a odôvodnil ju plánovanou zahraničnou služobnou cestou. Súd jeho žiadosti nevyhovel a vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu.

Kolízia termínu pojednávania a pracovnej cesty zástupcu účastníka nie je bez ďalšieho akceptovateľným predpokladom uznania existencie dôležitého dôvodu na odročenie vytýčeného pojednávania. Ak je prekážkou účasti právneho zástupcu na pojednávaní jeho pracovná cesta, nestačí na splnenie podmienky „dôležitého dôvodu“, že právny zástupca takúto skutočnosť súdu bez ďalšieho oznámil, ale je potrebné, aby svoje oznámenie konkretizoval a aj náležite preukázal. Iba na základe konkrétnych okolností môže súd ustáliť, či sa žiada o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p.. Súdu prvého stupňa boli známe len tie skutočnosti, ktoré právny zástupca žalobcu uviedol vo svojom podaní doručenom súdu 01. apríla 2014, t.j. že v deň, na ktorý bolo nariadené pojednávanie, má plánovanú služobnú cestu mimo územia Slovenskej republiky. Iba z týchto skutočností nemohol súd posúdiť dôležitosť dôvodu na odročenie pojednávania. Na druhej strane je však potrebné poukázať na nedostatok v postupe krajského súdu, ktorý sa žiadosťou o odročenie pojednávania bližšie nezaoberal a v zápisnici o pojednávaní (ani v napadnutom rozsudku) neuviedol, z akého dôvodu žiadosti právneho zástupcu žalobcu nevyhovel.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na uvedené podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 vety druhej O.s.p. zrušil napadnutý rozsudok a vec podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie bez toho, aby sa zaoberal meritom veci.

V ďalšom konaní krajský súd prejedná vec v medziach podanej žaloby, znova vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodní, pričom sa náležite vysporiada s námietkami žalobcu a zároveň preskúma, či sa s nimi vysporiadal už žalovaný správny orgán v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Súčasne krajský súd v novom rozhodnutí opätovne rozhodne o náhrade trov konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.